

POSTADRES
Postbus 20
7500 AA ENSCHEDE

BEZOEKADRES
Hengelsestraat 51

TELEFOONNUMMER
14053

Aan de Gemeenteraad

DATUM	ONS KENMERK	BEHANDELD DOOR
24 november 2021	2100101275	L.C.M. Kuiper
UW BRIEF VAN	UW KENMERK	DOORKIESNUMMER
		06 22 40 19 46

ONDERWERP
OJA rapport maatschappelijk rendement MKBA

Geachte leden van de Raad,

Op vijf scholen in Enschede¹ vindt de pilot OnderwijsJeugdhulpArrangement (OJA) plaats. Sinds de start van de pilot in september 2018 hebben wij uw raad meegenomen in de voortgang en de bijsturing zoals het verlengen van de pilot van 3 naar 5 jaar². Vorig jaar in december hebben we in onze brief aangekondigd een Maatschappelijke Kosten Baten Analyse (MKBA) te gaan uitvoeren.

“Om nader inzicht te krijgen en om gefundeerde structurele beslissingen te kunnen nemen voor de toekomst van de OJA, laten we op dit moment een Maatschappelijke Kosten Baten Analyse (MKBA) uitvoeren. We willen onze besluiten kunnen baseren op zowel financiële resultaten als het brede maatschappelijke rendement. Een MKBA vergroot het inzicht hoe doeltreffend en doelmatig de huidige bestede middelen aan OJA zijn. Wij hebben het onderzoeksbureau AEPB gevraagd een MKBA uit te voeren dat leidt tot: a. Beter zicht op de (objectieve) maatschappelijke opbrengsten; b. Scherpte in wat nu de werkzame elementen zijn van de OJA-aanpak in Enschede en welke verbeterlagen mogelijk zijn (aan welke (beleids)knoppen gedraaid kan worden)”

Het streven was in eerste instantie deze uitkomsten dit voorjaar op te leveren. Dit is door omstandigheden later geworden zoals we vermeld hebben in onze brief van juni jl.

Met deze brief bieden wij u het rapport van onderzoeksbureau AEPB aan en geven wij u een eerste reactie op de belangrijkste bevindingen van de onderzoekers. Het volledige rapport is als bijlage toegevoegd aan deze brief.

¹ M.i.v. dit schooljaar zijn Speciaal Basis Onderwijs De Spinaker en Speciaal Basis Onderwijs De Tender samen gegaan onder de naam Het Pontem

² Middels de brieven d.d. 12/04/2018, 19/07/2018, 19/12/2019, 7/12/2020 en 15/06/2021, een randprogramma op 4/06/2018 en een technische sessie op 27/01/2020.

Uitnodiging toelichting op het rapport

Het onderzoeksbureau AEPB geeft op 6 december van 16:00u tot 17:00u aan uw raad graag een toelichting op de uitkomsten van hun onderzoek. Tevens zijn diverse vertegenwoordigers van de deelnemende scholen en van de betrokken aanbieders van jeugdhulp aanwezig om hun ervaringen met OJA te delen en uw vragen te beantwoorden.

OJA; de werkwijze

De OJA is één van de transformatie projecten. In de OJA experimenteren gemeente, scholen en jeugdhulpaanbieders Pluryn en Jarabee gezamenlijk met nieuwe werkprocessen en alternatieve interventies op zorg- en hulpvragen van jeugdigen en een andere wijze van financiering. De schoolomgeving en de klas worden daarbij voor de jeugdzorgaanbieder gezien als een (potentiële) vindplek voor hulpvragen van leerlingen en opvoeders. Beoogd wordt de jeugdhulpverlening nadrukkelijker te verbinden met de onderwijszorgstructuur. Tevens wordt er nieuw preventief aanbod op maat ontwikkeld in samenhang met de jeugdzorg. Door deze manier van werken kan er sneller en beter in worden gespeeld aansluitend op wat in de school en in het gezin gebeurt, om zo de hulp en ondersteuning meer effectief te kunnen inzetten.

Samenvatting uitkomsten MKBA

We vinden de uitkomsten van het MKBA rapport zeer waardevol. Het onderzoek laat zien dat er voldoende potentie in de OJA-aanpak zit voor de toekomst. Onze OJA in Enschede is uniek in Nederland. Het MKBA-onderzoek heeft de werkzame elementen, die onderdeel uitmaken van de beleidstheorie van de OJA-aanpak, geïdentificeerd:

1. één hoofdaanbieder op school die de totale (financiële) verantwoordelijkheid heeft;
2. de intensivering van regievoering en de fysieke aanwezigheid van de OJA-medewerker op school;
3. lumpsumbudget voor alle jeugdzorg.

Als we kijken naar de leerlingen met gedrags- en opvoedproblemen en hun ouders dan zien wij positieve effecten. Zij hebben baat bij de werkwijze van OJA. Weliswaar zijn de maatschappelijke opbrengsten voor de maatschappij als geheel op dit moment voorsnog lager dan we gehoopt hadden. Een investering van één euro levert tussen de 85 en 105 eurocent op. Een deel van de kosten betreffen tijdelijke investeringslasten die passen bij de pilotfase waar we nu inzitten. Het gaat om extra overleg, afstemming, wegnemen van belemmeringen en het ontwikkelen werkprocessen.

Bij de ogenschijnlijke beperkte maatschappelijke opbrengsten moeten we ons realiseren dat veel effecten zich pas voordoen na 4 jaar. Ook zijn potentiële positieve effecten op dit moment nog beperkt meetbaar en zichtbaar, omdat de voorbereiding in Enschede de nodige tijd heeft gekost om op stoom te komen. En de COVID-19 pandemie heeft een rol gespeeld.

In het rapport wordt ingegaan op verbeterpunten en worden aanbevelingen aangedragen om het maatschappelijk rendement te verbeteren.

De onderzoeksresultaten worden gedeeld in de regio. Om van en met elkaar te leren en om bij te dragen aan verbetering van het jeugdstelsel in Twente.

Reactie onderwijs en zorgaanbieders op het rapport

In de pilot OJA trekken gemeente, scholen en aanbieders van jeugdhulp gezamenlijk op. Iedere partner investeert vanuit zijn eigen rol en verantwoordelijkheid in dit proefproject. Wij hebben daarom gevraagd of de betrokken scholen en de aanbieders van jeugdhulp vanuit hun inzet en rol bij OJA ook hun reactie op de uitkomsten van het onderzoeksrapport willen geven. Als bijlage bij deze brief ontvangt u ook de reactie van de scholen en de aanbieders van jeugdhulp op het MKBA-onderzoek.

Vervolg

De pilot OJA heeft een looptijd van 5 schooljaren (sept 2018-sept 2023). Zoals bekend heeft het college een incidentele subsidie toegekend aan de pilot OJA voor de maximale duur van 4 jaar. Tevens zijn voor het 3^e en 4^e pilotjaar aanvullende afspraken gemaakt over vergoeding van de niet-beïnvloedbare zorgkosten.

Financiering van het vijfde pilotjaar is gerealiseerd door het toekennen van een begrotingssubsidie. Dit is opgenomen in de door u onlangs vastgestelde gemeentebegroting 2022-2025. We zijn met onze partners in gesprek om te bezien of en wat er eventueel aanvullend nodig is om ook voor het 5^e schooljaar de voortzetting van de pilot mogelijk te maken.

De komende tijd geven we samen met onze partners nader duiding aan de uitkomsten en aanbevelingen van het MKBA-onderzoek. Op dit moment is het nog te vroeg om u een concreet voorstel te doen over de eventuele structurele voortzetting van de pilot OJA en onder welke randvoorwaarden dit kan plaatsvinden. Dat vraagt meer tijd. We kunnen ons voorstellen dat dit onderdeel gaat uitmaken van de coalitieonderhandelingen.

In het belang van de kinderen in onze gemeente laten we met OJA zien dat we de hulp dichtbij kunnen organiseren. En daar zijn we trots op. Met energie en enthousiasme blijven we samen met onze partners werken aan een toekomstbestendige aanpak om de ontwikkelkansen van kinderen te vergroten.

Hoogachtend,

Burgemeester en Wethouders van Enschede,
de loco-Secretaris, de Burgemeester,

(E.A. Smit)

(drs. Th.J.F.M. Bovens)

Bijlagen:

- rapport Samen kansrijk leren en transformeren: MKBA OJA-aanpak in Enschede: de meerwaarde van lumpsumbekostigde jeugdzorg binnen het zorgintensieve onderwijs
- brief OJA-partners onderwijs en jeugdhulp